

Pp. 26. 5. 1969
Plan
07 imba: Ob...

Bru habet [1.] 1966/67

kate dra

Vrela mladost

Včasih poslušamo takšne očitke: današnja mladina zdaleč ni takšna kot tista, ki je v najtežjih dneh naše novejšje zgodovine žrtvovala skoraj več, kot se žrtvovati more. Današnja mladina, da ni več odporna, da bi prevzemala nase velika bremena in dala od sebe zadnje moči. Primerjajo nas z mladino naše revolucije, ko tako govorijo.

Toda: danes ne živimo v dobi vojne in ne v času, ko bi lahko z oboroženimi akcijami izvojevali zmago, si nadeli laskave herojske naslove in potem uživali to veličastje. V petindvajsetih letih se je marsikaj zgodilo in spremenilo, tudi merila. In še tisti, ki niso več ravno mladi, so menjali odnos do razvijajočega se sveta, ki se razvija sedaj hitreje kot kdajkoli doslej. Mladost je nemirna že sama po sebi. Čas je tak, da je v njem nemogoče zaostajati, včeraj je lani in jutri pojutrišnjem.

Res je, mi smo mnogokaj dolžni preteklosti. Predvsem tistim, ki so brez pomislekov žrtvovali, trpeli, upali in uspeli. Tisti tudi danes ne razumejo razvoja.

Argentinski študentje vztrajajo, branijo avtonomijo univerze. Prvi državljani Združenih držav Amerike, David Mitchell je študent kakor mi; odklonil je služenje vojske v Vietnamu. To je drzno in hrabro dejanje. Nekdo sprašuje, kaj pa je storila jugoslovanska študentska mladina. Mar je potrebna potemtakem ponovna revolucija, da bi dokazali kolikšna je naša cena?

Da. Potrebna je. Samo, da ta revolucija ne bo oborožena, mi ne bomo prevzemali politične oblasti, pač pa nas čaka naloga trajnejše vrednosti - delo. Stotisoče mladih diplomantov bo v prihodnjem obdobju primorano spoprijeti se z ljudmi, ki so sami sebe ogradili, ki si pripisujejo pretirano vsemogočnost. To je sistem oblasti neizobražencev v delovnih organizacijah, tistih, ki niso kdove česa dali v teh dvajsetih letih, a so dosti več škodovali napredku v miru razvijajoče se družbe. Nekateri od teh, ki še danes sede na stolčkih, se krčevito branijo. Neusmiljeni so, kadar je treba braniti položaj, s svojim vplivom gredo celo tako daleč, da očitajo mladim intelektualcem, kako so jim polnili skledo, ko so se le-ti šolali in tako naprej. Ti so na srečo redki, a vendarle še uspevajo. Imamo pa tudi ljudi, ki so bili revolucionarji, zasedli so položaje, a tudi delajo zelo dobro.

Kako da ne bi imela naša mladina možnosti dokazati, kolikšna je njena cena na tem področju! Ne bo se mogoče izogniti dejstvu, da si nova sila utira pot, da fakultete, šole in akademije »producirajo« veliko mladih in sposobnih strokovnjakov in le-ti bi mogli bolje in hitreje opravljati delo, ki je za nekatere postalo prenaporno, prezahtevno. Ne bo se mogoče upirati vrelcu mladosti, ustvarjalnosti in vitalnosti, vrelcu, ki je vse mogočnejši in številnejši.

So tudi študentje in sploh mladi ljudje, ki s strahom gledajo v našo prihodnost. Ne najdejo mesta, ki bi jim bilo vnaprej določeno. Spremljajo množico nezaposlenih... Kdo ve, kaj čaka nas, pravijo, ko bomo študij končali. Teh res ne moremo imenovati herojev današnjega časa. Boje se, strah jih je, kaj se

bo zgodilo z njimi potem, ko bodo odložili sentimentalne učbenike.

Če natanko ugotovimo stanje, imajo dosti vzrokov za strah. V delovnih organizacijah bo veliko takega, česar ni v nobeni učni knjigi. Bo veliko nezaupanja, veliko ignoriranja. Toda kaj je potrebno storiti?

Nič drugega nam ne bo pomagalo, kot vestnost pri delu od prvega dne. Sleherni študentov dan mora biti vsaj v nekem pogledu izkoriščen. Kadar govorimo o široki razgledanosti, ne mislimo samo na strokovnost, temveč tudi na kulturno raven človeka ali več ljudi. In nič nam v naših prizadevanjih v življenju ne more bolj koristiti kot znanje, suverenost širokega duha.

Kar so drugi dokazovali s puškami in političnimi referati, bo potrebno sedaj potrditi z delom, ki se za nas začne s prvim izpitom in se z diplomo ne neha.

Mi drugih revolucij ne potrebujemo, hočemo mesto za naše delo.

MARTIN PRAŠNICKI

DANE ZERDONER: SREČANJE

1966/3958

W 284 / 6
1966/67

Študentski globus

PRVI MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL V PRAGI

Prvi mednarodni festival študentskih filmov bo v Pragi od 23. do 28. septembra pod pokroviteljstvom Mednarodne zveze študentov. Festival bo v okviru praznovanja dvajsete obletnice ustanovitve Mednarodne zveze študentov. Organizatorji festivala so Češkoslovaško filmsko združenje, Češkoslovaški televizijski odbor, Akademija za umetnost in študentski zbor Zveze mladine Češkoslovaške. Festival ni tekmovalne narave in je namenjen za študente, šol za film in televizijo iz celega sveta. Prikazovali bodo filme, ki so jih študentje različnih šol izdelali v zadnjih letih.

JUŽNI VIETNAM

Združeno poročilo, ki sta ga izdali južnovietnamska osvobodilna študentska zveza in južnovietnamska osvobodilna mladinska zveza v juniju tega leta, se nanaša predvsem na boj za demokracijo, svobodo in neodvisnost. Poročilo med drugim pravi: »Kljub zahtevam mladine po nacionalni neodvisnosti, demokraciji miru in boljših življenjskih pogojih, klika Thieu-Ky z oboroženo silo jasno kaže da dela proti interesu ljudstva, saj so zahteve mladine enake tistim, kar si želi ljudstvo.« Nato poročilo nadaljuje da so se morali mladinci Južnega Vietnama z orožjem v roki boriti proti kliki Thieu-Ky in proti silam ZDA, ki so upore krvavo zadušili, posebno v Da Nangu in Hueju. »Studentje in mladinci Južnega Vietnama se bodo borili tako dolgo, dokler ne bodo izvršene zahteve ljudstva.« pravi poročilo, ki se zaključuje z deklaracijo štirih točk. Ta deklaracija vsebuje glavni program in namen borbe južnovietnamske mladine.

ANGLIJA

Trinajst študentov, ki so maja demonstrirali pred mestno hišo v Leedsu proti vojni v Vietnamu so pozvali dne 17. junija na štipenditorsko magistratsko sodišče v Leedsu. Po predavanju BBC-jevega filma za novice so zaslišanje preložili za deset dni.

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

IZDAJA ZVEZA ŠTUDENTOV JUGOSLAVIJE, ODBOR VISOKOŠOLSkih ZAVODOV V MARIBORU

LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

OLGA ČERIČ, MARTIN PRAŠNICKI, MARJAN SRIMPF, BOJAN KAVČIČ, TONE PARTLIJČIČ, IN SLAVKO PUKL

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK:

SLAVKO PUKL
SEKRETAR UREDNIŠTVA:
ERVIN HARTMAN

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
SLOVENSKA 5 TELEFON
22 004

CENA IZVODA 50 PAR NENAROČENIH ROKOPISOV IN SLIK NE VRAČAMO

TISK: ČASOPISNO PODJETJE MARIBORSKI TISK

METERJA:

FRANC KOLARIČ
MIRKO ZAGRAJSEK

Novincem v pozdrav

ZACENJAMO NOVO ŠTUDIJSKO LETO. LOTEVAMO SE NOVEGA DELA, KI JE VSE PREJ KOT LAHKO. SMO ZA TO NALOGO PRIMERNO PRIPRAVLJENI?

Dragi mladi prijatelji - novinci! Ste dovolj trezno in kirtično ocenili svoje sposobnosti ter izbrali stroko po notranji nagujenosti? Vas ni zavedla beseda ali zgled prijatelja, znanca ali celo trenutna konjunktura tega ali onega poklica? Vas ni preplašila sedanja napetost nekaterih delovnih kolektivov, ki rojeva začasne težave pri zaposlitvi? Vedite, da sta pravilna odločitev za visokošolski študij ter izbira stroke nadvse pomembna življenjska dejavnika, ki neposredno odločata o uspešnosti v bodočem poklicu in življenju. Če ste izbrali pravilno, vam bo delo v poklicu radost in v osebno zadovoljstvo. Lahkomiselna odločitev pa se navadno kaj hitro maščuje - neuspe-

hi pri študiju, nenadomesljiva izguba časa itd. Te nevedčnosti si boste prihranili, če se boste lotili študija z voljo, resnostjo, sistematično in takoj. Brez velike delovne pripravljenosti ni uspešnega visokošolskega študija, saj so učni načrti in režim študija na naših visokošolskih zavodih takšni, da zahtevajo od študenta polno delovno zavzetost in kar se da smotno izrabo časa. Akademske svobode ne razumemo kot anarhijo, kot našo »svobodno« odločitev, da ne študiramo, temveč tako, da smo si sami izbrali področje študija in da študiramo na svoj, vsakemu posamezniku lasten način.

Učnj kolektivi so v danih možnostih naredili vse, da bi pouk bil čim uspešnejši in da bi študentje

lahko v sorazmerno kratkem študijskem razdobju pridobili čimveč znanja za to, da bi jutri lahko na delovnem mestu postavili celega moža.

Clovek pa ne more živeti samo od kruha in študent ne samo od študija. Zato se aktivno vključujte v delo študentske organizacije! Bodele soustvarjalci smelih progresivnih prizadevanj našega časa, ki ponuja mladim ljudem neomejene možnosti! Naše mesto želi in pričakuje vašo pozitivno aktivnost, in to povsod, na zborovanjih in manifestacijah, kulturnih prireditvah ter drugih oblikah dejavnosti.

Uverjen, da boste kot mladi, življenja in načrtov polni državljani naše socialistične skupnosti opravičili nade staršev, svojih učiteljev in celotne družbe, vam želimo mnogo študijskih uspehov ter osebne sreče in radosti.

Predstojnik združenja mariborskih visokošolskih zavodov prof. dr. VLADIMIR BRACIČ

Ali bomo letos uspeli?

Ze vrsto let je največji problem v zvezi s pričetkom novega šolskega leta prepočasno aktiviranje vodstev in organizacij študentov kakor tudi osnovne organizacije Zveze komunistov po šolah. To je imelo za posledico neizvršenje lastnih sklepov in akcij, pa tudi sklepov komiteja in drugih vodstev. Skoraj vedno nas je prehitel čas in zato delo ni pokazalo nobenih posebnih in značilnih rezultatov, saj ko se je delo komaj pričelo, je že bil pred vrati polletni odmor, in se je ta lov za časom nadaljeval v nedogled.

Zato je letos komite Zveze komunistov mariborskih visokošolskih zavodov sklenil, da bo tik pred pričetkom predavanj, to je v zadnjem tednu septembra, organiziral seminar, ki bo trajal tri dni. Le-ta bo že takoj ob pričetku šolskega leta politični aktiv postavil v sredino politične in idejne problematike, in tako bomo imeli osnovo, s katero bomo lahko aktivirali Zvezo komunistov in Zvezo študentov. Seminar ima največji poudarek na »praktičnosti« problemov, ki jih bo obravnaval, tako da bo politični aktiv vedel, kje bodo razni politični problemi, kje bodo delovale subjektivne sile in katero idejno področje bo zahtevalo intenzivno delo ZK. Udeleženci seminarja se bo-

do tudi spoznali s teoretiko in metodiko vodenja sestankov, tako da se bomo lahko izognili raznim »improvizacijam«, ki včasih bolj škodujejo kot pa koristijo.

Ti trije dnevi ne bodo potekali v znamenju suhoparnih predavanj, ampak bodo mnogo bolj podobni živahnim razpravam, saj bodo predavanja pripravljena le kot uvod v neko temo. Udeleženci bodo že kakšnih štirinajst dni pred seminarjem dobili teze z navedbo literature, tako da bodo na seminarju lahko razpravljali o temah brez težav.

Na seminarju bodo sodelovali vsi člani komiteja ZK MVZ in odbora ZS MVZ, prav tako pa tudi nekateri člani odborov ZS in komitejev ZK na šolah, to se pravi študentje, ki se bodo najlaže vključili v »aktiviranje«.

Kaj pa dejanska vsebina seminarja?

Študentom najzanimivejša je vsekakor problematika višjega in visokega šolstva. Na seminarju so temu posvetili veliko pozornost, saj so pod to temo vključili celo vrsto problemov, kot je na primer: šolstvo v zvezi z gospodarsko reformo, današnja družbenopolitična koncepcija višjega šolstva, financiranje šolstva, zakoni v šolstvu in še in še. Na seminarju ne bodo po-

zabili tudi na razna vprašanja o gospodarski reformi in o njenih rezultatih, s tem v zvezi pa bodo seveda obravnavali tudi najvažnejša sistemska vprašanja. V tej temi ne bodo tudi izostala praktična gospodarska vprašanja, kot so zunanja trgovina, devizni režim, plan SR Slovenije in še nekatera.

Seveda ne bodo izpustili tudi četrtga plenuma in vprašanja v zvezi s tem, kot je na primer reorganizacija ZK. Vse to bo v delu, ki bo obravnaval idejnopolitična vprašanja. Le-ta pa še bodo zajemala samoupravljanje, nacionalno vprašanje, o delu in vlogi ZK in tako naprej. Delo vodstev študentskih organizacij in ZK bo prav tako posebna tema tega seminarja, ki se bo omejila na metodiko vodenja sestankov in razprav. Ta tema je vsekakor zelo važna. Brez nje bi udeleženci seminarja morda prav lahko zgrešili namen seminarja, tako pa si seminar sam zagotavlja vsaj delen uspeh.

Letos je komite ZK MVZ izdelal lep in prepričljiv načrt, ki naj bi dokončno razbil ta naš večni problem jesenske zaspčnosti. Upamo, da bo vsebina naše naslednje številke Katedre že poročala o delu naših študentskih organizacij.

N. S.

Sika iz Pariza NA GARE DE L'EST

Strahovito utrujen sem z očmi obupano iskal po veliki čakalnici pariške postaje Gare de L'est sedež ali vsaj nekaj podobnega, kjer bi se lahko odpočil. Na koncu velike dvorane sem opazil pri vratih, na katerih je pisalo »American Army Only«, voziček za prtljago ter se olajšano namestil na njem.

»New York Times«, je tulil neki moški srednjih let. Najbrž sem precej podoben Angležu, in tako se je napotil k meni.

»Ali želite časopis? Za ves teden naj samo en frank.«

»All right.« Obraz mu je zažarel in pričel je vlnčiti časopise iz torbe. »English?« Ko je zvedel, da sem Jugoslovan, je samo osuplo vprašal: »Ali greste nazaj?«

Ko sem mu povedal, da grem nazaj in to prav rad, je nezaupno pogledal naokoli in pričel:

»Veste, nikar ne verjemite vsega, kar je zapisano v New York Timesu. Nekoč sem govoril z nekom o zrušitvi vlade v neki deželi v Afriki. In veste, kaj mi je ta povedal?«

Ko sem mu zagotovil, da tega sploh ne vem, je povedal, da so to povzročili Amerikanci sami. Neonski napis pred vrati ameriškega urada je napolnjeval prostor z rdečo svetlobo, midva pa sva začelo resno razpravo o svetovnih problemih ter počasi prešla tudi na bolj osebna vprašanja.

»Zakaj se ne vrnete v Združene države?«

Zamišljeno »e je pogledal po fasetah in pogledal nekoli, nato pa rekel: »Tukaj sem že deset let. Rad imam Pariz. Pa vendar še v desetih letih ga nisem spoznal. Pravzaprav sta dva Pariza, nočni in tisti podnevi. In zamislite si, še zdaj znam komaj toliko francoski kolikor je nujno potrebno. Ali ste videli staro mesto, ostanke Bastille, Mont-

parnasse, Montmartre, Saint Gervais...« je nenadoma obrnil pogovor v drugo smer.

»Ostanite in živite tukaj nekaj časa. Tukaj morate ostati nekaj dni in ga spoznati. Morate se naučiti ljubiti Pariz.«

Zagotovil sem mu, da sem videl precej, da sem bil celo na Eifflovem stolpu, da sem bil v Louvru, da sem bil...

Čas je bežal in moral sem najti svoj vlak.

Prodajalec časopisov se je lepo opravičil in me prosil, naj mu oprostim, da me je tako dolgo motil in da včasih govori neumnost.

Z drugega konca čakalnice sem ga pozneje videl, kako se je z upa polnim smehljajem na ustih pogovarjal z dežurnim vojakom »American Army Only«. Pariz včasih ni samo pariški.

NIKOLA SOSTARIČ

O jugoslovanskih študentih v Angliji

Kako živijo in študirajo v Angliji

Ko sem končno spravil svoj potni list, opremljen z najrazličnejšimi žigi, podpisani in potrdili, v žep, pograbil svojo potno torbo ter se odpravil po mostišču iz ferry-ladje, sem že bil v Angliji. Na nekem potrdilu v potnem listu pa je v rubriki, ki je spraševala po namenu potovanja, bilo napisano: »Študij angleščine.«

Sel sem skozi isti proces kot že na tisoče študentov pred menoj. Kot samo-iniciativnežu je zame bilo bitno oskrbeti si streho nad glavo in poln krožnik, s praznim želodcem namreč ne morem študirati. Na srečo pa je znamenita London Hostels Association širokogrudna in ti brez težav priskrbi nujno potrebno delovno dovoljenje za delo pri tej družbi.

Ko si že enkrat v Angliji, se naučiš, da je pomen besede »hostel« popolno nasprotje podobnega imena »hotel«. Hostel je pravzaprav najbližji našim internatom. V teh hostelih prebivajo vladni uslužbenci, ki imajo praviloma zelo nizke dohodka, hosteli pa jim nudijo poceni hrano in prenočišče. Hoste-

porter* so mi dali delo v kuhinji, kjer sem se izuril v čiščenju tal, prazenju in pomivanju posod za smeti, čiščenju krompirja in zelenjave, pomivanju posode in tako postal deklica za vse. Prvih nekaj mesecev, največkrat pa tudi ves čas bivanja v Angliji, ima skoraj vsak študent podobno delo. Dekleta pa dobe naziv »dinning-room girl«, kar pomeni vse posle v zvezi z jedilnico, to se pravi serviranje obrokov, čiščenje jedilnice in seveda, pomivanje posode. Tudi au pair dekleta ponavadi postanejo prej gospodinjske pomočnice in imajo dela z otroki včasih najmanj.

Anglija je še vedno, čeprav samo ne-uradno, dežela razredov. Zaradi tega so mi že takoj, ko sem prispel v hotel, zaupno povedali, da bi ne bilo priporočljivo za moj ugled, če bi se družil z britanskim osebjem kuhinje. Britanci imajo fiksno idejo, da mora biti vsak, ki pride v Veliko Britanijo na študij, potomec bogate in plemenite družine.

Delovni čas polno zaposlenih študentov je po navadi od sedmih zjutraj do sedmih zvečer s tremi urami odmora popoldne, ki jih po navadi porabiš seveda za spanje. Plača za to delo se giblje od 3 do 7 funtov, to je od 105 ND do 245 ND.

Ze v vseh pristaniščih, kjer pristajajo ferry-ladje, opaziš orjaške lepake, ki v nekaj jezikih opozarjajo na možnosti študija angleščine v najrazličnejših javnih in zasebnih šolah. Ko s pomočjo zemljevida mesta obletiš nekaj šol, se končno nekje vpišeš in pričneš hoditi na predavanja. Seveda je treba šolo plačati. Za dve uri na dan, petkrat tedensko plačaš okoli pet funtov (175 novih dinarjev), za dvakrat dve uri tedensko pa dva funta. To je seveda v javnih šolah, v privatnih pa je treba plačati za tedenski pouk 50 funtov (1750 ND) ali pa še več. Zanimivo je, da so vsi študentski delodajalci obvezani, da dajo študentom potreben čas za obiskovanje teh večernih jezikovnih šol. Študij je razdeljen na različne stopnje, to je odvisno od študentovega osnovnega znanja angleščine.

O jugoslovanskih študentih so v Britaniji mnenja, da so bistre glave, in tako jih večina pride v četrti, najvišji stopnjo. Vsekakor velja omeniti, da te takoj oskrbe z dokaj zanimivo literaturo, v kateri pa s lahkoto opaziš čudovito zakrito propagando proti socialistični ureditvi. Seveda je to literaturo treba obvezno prebrati, in tako se včasih razvijejo prav razborite razprave

med predavatelji in študenti. Da bi pomirili duhove, se predavatelji omejujejo na: »Preberite in naučite se besede. Ne premišlujte dosti o vsebini.« Po končanih predavanjih lahko opraviš izpite (ki jih je treba seveda tudi plačati) in si s tem pridobiš potrdilo univerze Cambridge ali pa potrdilo kraljevskega društva za umetnost. Snov na vseh šolah je enotna, prav tako izpiti, tako da ob času izpitov na tisoče študentov odgovarja na popolnoma ena-

Westminster Abbey — 900 let stara cerkev je trdnjava anglikanske cerkve in eden najznamenitejših kulturnih spomenikov v Londonu

ka vprašanja, ki jih je pripravila kakšna britanska univerza (največkrat tista v Cambridgeju).

Anglija je dežela klubov, in tako zraven najrazličnejših klubov, od Playboya in klubov Armade odrešenikov, najdeš tudi jugoslovanski klub. Le-ta je najbolj znan po odličnih jugoslovanskih specialitetah južnega rodu (čevapčiči, ražnjiči in pasulji), kranjskih klobas pa se menda lahko naješ res samo na Kranjskem. Ob dobrem ljutomercanu se včasih razvije, v nasprotju z angleško privatnostjo, popolno jugoslovansko vzdušje, in zato ni nič čudnega, če je klub vsak večer poln. To predstavlja Jugoslovonom v Londonu kosček domovine, saj je klub last naše družbe in menda edini predstavnik z delavskim samoupravljanjem v Angliji.

Zaradi velikega političnega pritiska in zaradi različnih polemik in propagand, je klub tudi namenjen raznim sestankom s starejšimi tovariši iz jugoslovanske ambasade v Londonu ter sestankom osnovnih organizacij ZK. To je pravzaprav najpomembnejša naloga kluba, ki z debatami in razpravami osvetli razne dogodke tudi s socialističnega vidika, in tako usmerja in vodi študente, ki lahko včasih na prav lahek način zapadejo pod vpliv »demokratične« propagande.

V Angliji sem si pridobil mnogo prijateljev iz najrazličnejših krajev sveta in Jugoslavije. V spominu pa mi je ostal stavek neke Angležinje: »Mislim, da ni prav, da se svet deli na bogate in revne.«

V razgovoru s prijatelji, ki so se udeležili po najrazličnejših kuhinjah pa: »Če se pridem kdaj sem, pridem samo kot turist.«

GLOSA O NECIMRNOSTI

Pomagaj svojemu bližnjemu v nesreči je ena izmed tistih postavk recimo še krščanske morale, ki so poleg nekaterih drugih (ne kradi, ne ubijaj, ne laži, spoštuj očeta in mater...) še danes moralne in pravilne in tudi veljavne. Sodim, da smo Slovenci narod, ki v glavnem res rad pomaga drugim v nesreči; in to je brez ironije lepo. Toda če je moja pomoč ob veliki in strašni nesreči res iskrena in spontana, če bližnjemu od srca pomagam, se mi zdi vsa nadaljnja nečimrnost v zvezi s tem nelepa; nečimrno pa se mi zdi, da sem pripravljen sprejemati, zaradi svoje pomoči, številne pohvale in te zahvale še obešati na posebno veliki zvon. Če sem torej po svojem moralnem kodeksu (pomagati v nesreči) storil le svojo dolžnost, ali je potem moralno, da mi godijo razne pohvale, da se z njimi postavljam; tako da navsezadnje izgleda, da mi je prišla nesreča tujeja prav, da se lahko izkažem.

Na to sem pomislil ob poplavi člankov v Delu o tem, kako požrtvovalno so Slovenci pomagali ponesrečenecem ob katastrofalni nesreči letala na Brniku. Tega, kako se nam drugi zahvaljujejo, navadno ne obešamo na veliki zvon, razen ce nismo nečimrni.

T. PARTLJIC

ČESA SE JANEZEK NAUČI...

... Nekoč je živel direktor, ki je poleg rednih osebnih dohodkov (v primerih nadzemskih višinah) dobival še celo pokojnino, poslovni pavšal in še kaj...

... živel je tudi funkcionar v neki ZVEZI, ki je poleg rednega honorarja in štipendije dobival še subvencijo, ki je namenjena izrecno slabo situiranim v ZVEZI brez zvez...

... nekoč je živel direktor, ki mu je bila gospodarska organizacija deveta brigada (Pardon! Okrog delitve, pri kateri je bil udeležen je bil zelo aktiven). Družbena sredstva tovariši, so družbena...

... živel je tudi funkcionar, ki mu je bil družbeni denar, za katerega je odgovarjal, de eta brigada...

... Na svetu je še dosti direktorjev in dosti funkcionarjev. In nekoč bodo funkcionarji postali direktorji in takrat bomo govorili:

... TO JANEZEK ZNA!

S. PUKL

KOSCEK MODREGA NEBA

Gledamo ga brez besed. Ostal je samo še ta kot olok sredi razburkanega morja. Zakaj ste vzeli modrina neba? Zakrili ste jo z oblaki, da bi skrili svoje grehe. Zdjaj samo še mislimo, da vidimo modro nebo. Tudi ob misli na njega še živi. Modrina ni namenjena vsem. Večina tava po dnu, se spotika in pada, žre blato in hrepence gleda navzgor, da bi videla vsaj kos modrega neba. Prokleta življenjska podmornica Kapetan gleda skozi periskop, ostali pa malokdaj ali nikoli. Vsepoposod vlada zakon močnejšega.

Saj imate zrak. Zrak, da dihate. Kaj pa še hočete? Tudi ta zrak ste zastupili z besedami. Umazan je od psov. Dihamo ga kot kislino, ki razjeda dušo in telo. Plazimo se po dnu, kot tatovi lastnih sanj, gledamo gor in čakamo. Čakamo na modrina neba in čiši zrak.

T. DODLEK

Fleet Street — ulica kjer nastajajo največji svetovni časopisi: Times, Daily Telegraph, Evening news...

li si ne morejo omisliti kvalificirane delovne sile, zaradi nizkih mezd, in tako so v vsakem hostelu, razen na ključnih delovnih mestih, zaposleni študentje iz vsega sveta, in včasih sestavlja osebje res pisano družino, pri kateri je enako samo to, da vsi govorijo ali pa poskušajo govoriti angleški.

Seveda, to niso edine ustanove, kjer si lahko mladi fantje in dekleta, željni znanja angleščine, poiščejo začasni dom. Velike agencije za zaposlitev oskrbujejo samo London s preko 200 tisoč au pair deklet, to so dekleta, ki naj bi pazila na otroke, prav tako pa tudi bolnice in razni študentski domovi nenehno potrebujejo precejšnje število tuje delovne sile.

KAJ SMO DELALI?

Na delovnem dovoljenju, ki je osnova za izdajo angleške vize, sta pod rubriko — vrsta zaposlitve, dve besedi: domestic resident. Ze doma so mi pojasnili, da to pomeni človeka, ki ima zagotovljeno popolno oskrbo in delo pod isto streho.

V Londonu mi je bilo prvič v mojem življenju. Žal, da nisem vsaj malo podobna dekletu. Pod nazivom »kitchen

Simbol Londona in angleške demokracije — Big Ben je v objektivu vsakega turističnega fotoaparata

Študentski globus

KITAJSKA

Radio Peking je sporočil, da bodo sprejeli na vse višje šole in univerze preložen za šest mesecev, dokler ne bo odobren nov sistem sprejemnih pogojev. Ta sistem naj bi odpravil še vedno močno »buržuazno nadmočje« višje izobrazbe. Novi vpisni predpisi bodo izdani konec tega ali v začetku prihodnjega leta.

(NSPCI, New Features, New Delhi)

ANGLIJA

Clovekoljubni študentje na oxfordski univerzi so predlagali, naj bi se leto polnoletnosti znižalo od 21 na 18 let. S predlogom se je strinjati tudi eden njihovih profesorjev, češ da danes mladi ljudje prej dozori in so tako sposobni prevzeti vse odgovornosti že z 18 leti. Skupaj s tem predlogom so oxfordskemu univerzitetnemu komiteju predložili tudi zahtevo, naj bi dovolili poroke med pari, ki še niso stari 18 let.

(Cherwell, Oxford)

FRANCIJA

Od 219.000 študentov francoskih višjih šol, ki so letos opravljali zaključne izpite, je uspešno zaključilo šolo samo 31,5 %. To je najnižji procent, ki je bil kdajkoli zabeležen. Prejšnji minister oddelka za informacije na ministrstvu za šolstvo, ki je odstopil leta 1964 zaradi spora z ministrom za šolstvo Fouchejem, je po radiu izjavil, da »ti rezultati kažejo, ne da so bili izpraševalci preostri, temveč da študentje niso dovolj pripravljeni na zaključne izpite. Če bi v podjetjih delali tako, da bi morali dve tretjini svojih proizvodov zavreči, bi bili prisiljeni bankrotirati.«

(Le Monde, Paris)

HOLANDSKA

Fod naslovom »Cinestud 66« bo ustanova za film pri amsterdamski študentski zvezi pripravila svoj tretji mednarodni festival študentske kinematografije. Festival bo prihodnje leto od 26. januarja do 3. februarja. Sprejeti bodo samo tisti filmi, ki niso bili posneti pred 1. januarjem 1963. Organizatorji so poslali že preko 1000 povabil univerzam in akademijam za film v 99 različnih deželah. Pričakujejo veliko udeležbo in upajo, da bo festival 1967 dosegel svoj cilj, saj bo prikaz najnovejših filmov študentske proizvodnje. Prijave je treba poslati sekretariatu Cinestuda, Roeterstraat 34, Amsterdam, Netherlands.

(Cinestud, Amsterdam)

POLJSKA

Casopis v Katowicah »Trybuna Robotnicza« je sporočil, da je v zapadnem delu Poljske (področje vzhodno od meje Odra-Nisa) 22 akademij in univerz z 63.000 vpisanimi študenti. To pomeni, da je vsaka tretja akademija v zapadnem delu. Na tretjem mestu med poljskimi mesti je Wrocław, ki ima 8 akademij in 22.000 študentov. Gdansk ima sedaj 6 akademij in 15.000 študentov. Akademije v zapadnih in severnih predelih podelijo letno 5 do 6 tisoč diplom.

ŠKOTSKA

Največji interni televizijski sistem, ki je bil kdajkoli postavljen v Veliki Britaniji, bo zgrajen v novi zgradbi univerze v Edinburghu. Vgrajenih bo devet popolnoma avtomatskih televizijskih kamer in enainpetdeset sprejemnikov. V kontrolni sobi bodo povezovali predavalnice s sobami za gledanje. Za ta sistem bodo uporabili nov tip kamere, ki je bila posebej prilagojena za izobraževalno televizijo. Z njo bodo dosegli zelo dobre svetlobne efekte tudi brez stalne pozornosti tehničnega osebja.

(UNESCO-Dienst, Cologne)

O zdravstvenem zavarovanju študentov

Zdravstvenemu zavarovanju študentov do lanskega leta praktično ni bila posvečena nobena pozornost. V študijskem letu 1965/66 so na pobudo ZVS zavodov v Mariboru organizirali preventivno akcijo, ki naj bi osvetlila zdravstveno stanje študentov mariborskih višjih šol. Študentje prihajajo ne samo iz raznih krajev naše domovine, ampak tudi iz drugih držav. Njihovo zdravstveno stanje je neznanka. Celotna socialno medicinska problematika je nekeje specifična in zahteva timsko delo. Kot taka pa zahteva tudi vključevanje širše družbenopolitične skupnosti.

Kakšni so bili cilji?

1. Ugotoviti zdravstveno stanje študentov.
2. Dobiti uporabno metodiko dela za preventivno zdravstveno varstvo.

3. Preprečitev nalezljivih bolezn.
4. Posebno zdravstveno skrb kroničnim bolnikom.

Študentje običajno iščejo pomoč v zdravstvenih ustanovah le v skrajni sili. S tem pa, da študente že prej aktivno usmerimo v sistem zdravstvenega pregleda, lahko zgodaj odkrijemo latentna obolenja pri sicer »zdravih« študentih. Tako je bilo v študijskem letu 1965/66 pregledanih 666 študentov. To so bili študenti vseh prvih letnikov in drugega letnika višje stomatološke šole. Skupno je bilo pregledanih 68 % od prvotno planiranih po dostavljenem seznamu ZVS zavodov (976). Vzrok za ta izpad je fluktuacija ob vpisu. Pri 57 % so bila ugotovljena nepomembna obolenja, pri 38 % lažja obolenja in preostalih 5 % pa težja obolenja kronič-

nega in degenerativnega značaja. Med temi obolenji izstopa slabokrvnost, saj je bila le-ta ugotovljena pri 33 % pregledanih študentih (pretežno študentkah). Razen dveh primerov odprte tuberkuloze drugih nalezljivih bolezn niso odkrili.

Vse študente-bolnike (večina ni imela subjektivnih težav) so povabil na zdravljenje in je že v tem velik uspeh pregledov, ker se z zgodnjim odkrivanjem obolenj utrjuje zdravje. Perspektivno bi bili nujni preventivni zdravniški pregledi vseh novo vpisanih študentov in posebno zdravstveno nadzorstvo nad odkritimi kroničnimi bolniki.

Ze teh nekaj skromnih podatkov kaže, kako nujna je bila ta akcija, kar seveda narekuje vsem odgovornim činiteljem, da storijo to, kar je potrebno.

A. DODLEK

Mednarodni klub in njegovo delo

V mesecu juliju je klub organiziral izlet za svoje člane. Izleta se je udeležilo 23 članov kluba. Ogledali smo si nekatere kraje v Dravski, Mislinjski in Savinjski dolini. Prijetno smo združili s koristnim in si sočasno ogledali nekatere industrijske objekte v krajih, kjer smo se ustavili. V šolskem letu 1965/66 je končalo šolanje v naši domovini 11 tujih dijakov in študentov. Pet jih je končalo VTS, 1 je končal SKS, 5 pa jih je uspešno opravilo končne izpite na avtomehanski šoli. Našo domovino je dokončno zapustilo zaradi končanega šolanja 6 članov kluba. Ko so odhajali iz Maribora, so se nekateri s težkim

srcem poslovili od svojih kolegov in kolegic. Med svojim bivanjem v Mariboru so se toliko navezali drug na drugega, da je bilo slovo zares težko. Klub jim je priredil skromen poslovilni večer. V svojem poslovnem govoru je generalni sekretar kluba tov. Salobir zaželel vsem srečno pot v domovino in da bi se na svojih delovnih mestih, katera bodo zasedli ob povratku v svojo domovino, dobro uveljavili in se večkrat tudi spomnili poslovno in privatno na Jugoslavijo, ki jim je nudila strokovno izobrazbo. V imenu odhajajočih je spregovoril gospod A. W. Gordon. Dejal je, da bodo s pridom uporabljali znanje,

ki so ga pridobili pri nas, z veseljem se bodo tudi spomnili na Jugoslavijo oziroma na Maribor. Nato je v imenu vseh zaželel vodstvu kluba mnogo uspehov pri svojem nadaljnjem delu.

Zelo veliko zanimanje med ostalimi člani kluba je za nadaljnje delo v novem šolskem letu 1966/67. Vsi člani kluba so izrazili željo po samostojnem upravnem prostoru, kjer bi se naj vodstvo kluba večkrat samostojno zbralo in razpravljalo o svojem delu. V tem prostoru bi se tudi lahko člani kluba sproščeno pogovorili med seboj o težavah oziroma željah.

M. SALOBIR

ŠTUDENTJE VEKS V BERLINU

MEDNARODNI FESTIVAL ŠTUDENTSKIH GLEDALIŠČ V ZAGREBU

PRED KRATKIM JE ODPOTOVALA V VZHODNI BERLIN ŠESTČLANSKA DELEGACIJA ZVEZE ŠTUDENTOV NA VIŠJI EKONOMSKO KOMERCIALNI ŠOLI V MARIBORU. VEKS IMA ZE NEKAJ LET TESNE STIKE Z EKONOMSKO UNIVERZO V BERLINU IN V OKVIRU TEH STIKOV SO V PRETEKLEM LETU PRICELI Z IZMENJAVO ŠTUDENTSKIH DELEGACIJ.

MED ŠTIRINAJSTEDNEVNIM OBISKOM SE BODO NAŠI ŠTUDENTJE SEZNANILI Z NAČINOM ŠTUDIJA V NDR, OGLEDALI PA SI BODO RAZEN BERLINA SE LEIPZIG, DRESDEN TER SE NEKATERE KULTURNE IN GOSPODARSKE CENTRE. DELEGACIJO ŠTUDENTOV VEKS VODI PREDSEDNIK ZŠ NA SOLI ERVIN HARTMAN.

BERLINSKI ŠTUDENTJE BODO VRNILI OBISK V ZAČETKU OKTOBRA.

D. Z.

OD 10. DO 17. SEPTEMBRA JE BIL V ZAGREBU ŽE VI. MEDNARODNI FESTIVAL ŠTUDENTSKIH GLEDALIŠČ, NA KATEREM JE SODELOVALO 25 ŠTUDENTSKIH GLEDALIŠČ IZ 14 DEŽEL. V DNEH FESTIVALA JE BILO ZAGREBSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE PRAVI BABILON. DNEVNO SO SE ZVRSTILE TRI PREDSTAVE ŠTUDENTSKIH GLEDALIŠČ, TEM PA JE NAVADNO SLEDILA SE KAKŠNA PREDSTAVA V KLUBSKEM PROGRAMU.

NAJVEČ LOVORIK NA LETOSNJEM FESTIVALU JE POZELA GLEDALIŠKA SKUPINA BUKAREŠTANSKE UNIVERZE S PREDSTAVO ECATERINE OPROIU: NISEM EIFFLOV STOLP. ŠTUDENTJE IZ BUKAREŠTE SO ZA TO PREDSTAVO DOBILI PRVO NAGRADO ZIRJE LISTA MLADOSTI, SKULPTURO MIHAJLA ARSOVSKEGA »MARGITA«, DOBILI SO TUDI PRVO NAGRADO PUBLIKE, TRETJO NAGRADO MEDNARODNE ZIRJE, FLORIAN PITTIS, KI JE IGRAL GLAVNO VLOGO, PA JE BIL PROGLAŠEN ZA NAJBOLJŠEGA IGRALCA.

A. P.

VLADIMIR GAJSEK

Nespo- dobna spodob- nost sloven- skega jezika

Filistrstvo in učenjaska pamet slovnicearjev sta skoro zmerom odsev pomankanja doživetih, človeških vsebin, zakaj besed ne tratimo samo in samo zaradi dikcije, marveč predvsem zaradi smisla. Zatorej je filistrstvo in suhoparno učenjaskarstvo prisotno tam, kjer svet izgublja svoj namen in pomen. To pomeni, da v našem primeru ne moremo iskati na primer smisla občutij v Prešernovih pesmih, temveč v slovnici. S pozitivizmom zatorej kastriramo umetnost, jeziku pa odvzamemo prabito lepoto ritma in melodije, ali pa metruma. Jezik slovnicearjev, ki so izgubili tisto trohico ljubezni do živega jezika, saj so ga balzimirali in ga postavili v piramide mrtvih, je jezik pikolovcev, rekeli bi, korektorski jezik.

Posebno v zadnjem času so pojavi kastracije jezika vse pogostnejši. Na kakšni ravni? Na slovnici, seveda! Bistvo so jim pravila in pravila so bistvo. Od kod bi pa naj sploh slovnici pravila izhajala? Kaj takšnega zanje sploh ni pomembno. Živi jezik? Zanje je že zdavnaj umrl. Pa vsakdanja govornica? O, to pa že, to je najbolj živi jezik, o, to pa že, Štefovo godnjanje na mariborskem radiu, pa Goflja v Večerovi rubriki. O, kako mil, kako lep, kako umazan in svinjski jezik, kakšno napudrano kruljenje, napudrano tu in tam z milo slovensko kletvico. Slovenci, to je vaša materinščina!

Cenimo titule profesorjev, ki se prepirajo v čudno nerazumljivih in neznanstvenih razpravah, koliko pik in veje so našli v svojih kritičnih spisih! Zakaj edino tako homo zvesti svojemu jeziku in jezik bo zvest nam! Zakaj imamo pa Naše razglede? Oj, kako lepo je brati polemiko med profesor-

jema Jožetom Toporiščem in Janezom Rotarjem! Stejeta vejice, stejeta pike, vprašaje in morda klcaje, smiselna vsebina polemike pa je nekaj tretjega. Življenje jezika cenita po merilih in pravih slovnici in samo po slovnicih pravilih.

Tukaj se z žalostjo spomnim Cankarja pa Govekarjeve Krpanove kobile. Akoravno ni nobena stvar neudomestljiva, bi pa Cankarju težko našel enakega med sodobnimi slovenskimi pisci. Res je, da naš mojster jezika ni imel ravno visokih šol, ali živel je med ljudstvom in prisluhnil njegovi pravi duši, v oči mu je pogledal in vedel je, kaj pomeni hlapčevanje, poniževanje in ponižanje in hlapčevstvo. V njegovem času so si drugi priskrbeli brezskrbno sinekuro v imenu naprednih idej. Danes že mislimo, da z napredkom tehnike, s titulami (ki navadno priskrbijo sinekuro in udobnost stolčka) lahko ostanemo spodobno tihi, če govorijo nekateri slovenski jezik, ki ni slovenskemu živemu jeziku niti malo podoben. Zato si je treba izmisliti še slovnico in jo potrditi z institucijo, da ljudem dokažemo videz znanstvenosti. Svojevrsna slovnica prof. dr. Jožeta Toporišča. Kaj bi Cankar protij njemu, kaj Prešeren, kaj klasiki! Ali so bili študirani ljudje? Kje pa, toliko jih je, ki izhajajo iz ljudstva in med ljudstvom umirajo.

Ali ima kdo priznan naslov profesorja, doktorja ali česa podobnega, si lahko izmislil narečni slovenski jezik iz okolice Ljubljane? Ljubljana je središče Slovenije, takorekoč glavno mesto, izven Ljubljane ni Slovenije! Od kod izvira pristna slovensčina? Iz okolice ljubljanske. Vseposvođ drugod leži ravno polje province. S slovenskim

jezikom pač ne gre ravnati preveč pozitivistično. Če mislijo, na primer, Toporišič uvesti takšno sodobno slovnico, pa naj še našega Cankarja prevedo v svoj slovnici jezik. Vem, če bo kdo tedaj Cankarja spodbiral, vem pa zagotovo, da bo kaj takega izšla v lepi vezavi, v bogati opremi s slikami, z opombami in okrasnimi črkami. Morda bodo ljudje kupovali poletje Cankarja kot si kupujejo hrube, avtomobile, naslove in še kaj podobnega.

FRANCE FORSTNERIC

Uma zane roke čiste duše

Ceravno med vsemi tridesetimi udeleženci letošnjega »Statenberga 66«, ki ga je že tretje leto zapovrstjo priredil pododbor Društva slovenskih pisateljev v Mariboru, ni nihče trdil, da se mora pisatelj neposredno družbeno-politično angažirati, je vendarle bilo v osnovnem odnosu do pisateljevega angažmaja toliko odtenkov, da bi si jih bilo zanimivo nekaj pobliže ogledati. To lahko stori pričujoči zapisek docela bežno in površno. Če torej pisatelj ni dolžan neposrednega angažmaja, kakšen sploh naj bo njegov angažma in ali naj sploh bo?

V isti sapi, ko so nekateri pisci v Statenbergu deklarirali, da so proti političnemu angažmaju, so neprestano vehementno napadali politiko. Najbolj »zagrenjeni« v tem pogledu so celo trdili (bili so iz južnih republik), da so v letu 1941 imeli tako kulturniki kot politiki veličastno, skupno idejo (idejo svobode, pravičnosti, enakopravnosti, socialne blaginje, idejo, da bodo novo družbo, za katero se bore, prepojili z duhovnostjo, kulturo, umetnostjo itd.). In po petindvajsetih letih? ... So ti pisatelji razočarani, celo ogorčeni nad realizacijo ideje. Zdi se jim, kot da so jih politiki »izdali«, kot da so pokvarili ideale, jih razvrednotili.

Ali nas lahko zadovolji takšna postavitev problema? Osebnost mi ne zadošča. Pa ne zato, ker bi menil, da so politiki docela nedolžni pri vseh deformacijah ali alienacijah v naši družbi, temveč zato, ker sega moja kritična radovednost dalje od spoznanja: pisatelji smo lepo čuteči, lepo misleči in čisti ustvarjalci umetnosti in s čistimi rokami in čistimi dušami poklicani, da kažemo človeku umazanije sveta. Politiki pa so umazanci, moralni razkrojenci in vsako njihovo dejanje je na oerjano oroti čistejšim od sebe (torej proti umetnikom in kulturnikom). Zato, ker jih ti »čisti« opominjajo... Ta poenostavljena logika me ne poteši. Ob njej se vselej spomnim dveh glavnih človeških svetov iz Sartrove drame »Umazane roke« — namreč Huga in Hoedererja. V Statenbergu sem med drugim znil: res je, da pisatelji in pesniki lahko razumemo stališče (in ne samo stališče), temveč tudi borbo, akcijo Huga, res pa je tudi, da Hoederer s svojimi suhim in logični-

mi replikami neprestano razkraja Huga metafizični svet. Vi ste za načela, mu pravi, jaz pa sem za ljudi (beri: za prakso, s katero edino lahko spreminjaj svet). Večna borba med načeli in prakso ljudi. Ali, kot bi v Statenbergu rekli »teoretiki« (Pirjevec, Hribar in Urbančič): izkaže se, da je nemogoče doseči popolno uresničenje ideje v realiteti. Ideja ali realiteta sta si nenehno v laseh, tako da se Pirjevec s kruto dosledno logiko analize slednjit vpraša: kaj pa če smo i apak postavili idejo? Kaj pa če je realiteta (proti kateri rohnite pesniki — op. F. F.), ki jo živimo (namreč Jugoslavlani v naši politični praksi), edina mogoča realizacija ideje, ki smo jo postavili? Vprašanje ostaja odprto.

Najbrž niti Pirjevec, niti ostali trije »teoretiki« na simpoziju (poleg Urbančiča, Hribarja in še Hribarjeva soproga) nimajo posebnega namena »brniti« politikov. Tudi jaz, ki sem se čutil teoretikom inlimno bliže kot »pesnikom«, nočem z »zagovarjanjem« politikov zmanjševati njihove odgovornosti za zares hude anomalije v naši družbi (recimo docela enostranska ekonomizacija življenja, celo duha, ki pa kljub vsemu ni prinesla posebno rožnatih razmer v gospodarstvu, neurejenost celotne družbene nastavitve — opotekajoče se šolstvo, siromašenje in ekonomizacija kulture, pretirano spreminjanje kulturnih potreb v zabavne, grabežljivost nekaterih politikov za materialnimi dobrinami čez vse naše možnosti itd. itd. — toda bodimo vsaj v osnovi pošten: postavimo »pesnika« namesto politika, pa bomo videli, da bo (morebiti) še slabše, kot je! Ne gre torej za to, da bi bil politik generično lump, temveč za to, da pomeni politika včasih — za vidika čiste umetniške etične pozicije — zares tudi »umazane roke«, da žive, inertne danosti ni mogoče z levo roko spreminjati v čisto harmonijo z idejami. Torej lahko vprašam: kaj pa če nimajo prav pesniki, ko neprestano sitnarijo v imenu idealov, ki pa bi jih zanje naj nekdo drugi uresničeval v praksi? S tem odprtim vprašanjem sem hotel spodbuditi razmišljanje v naslednjem: 1. pesnik je resnično, globoko, torej nepraktično, temveč moralno-estetsko-človečnostno angažiran v prvi vrsti v svoji umetnosti. 2. pesnik ne more avtomatično prenašati svoje umetniške

moralne čistosti, ki je mogoča — in je tudi edina resnica — v sferi idej (v umetnikovem odnosu do svojega dela), v realiteto življenja in prakse, ker v njihju vladajo še drugačni zakoni, kot vladajo umetniku v njegovi »umetniški delavnici« — LAHKO PA IN SME IN MORA po mojem prepričanju, UMETNIK V IMENU SVOJE UMETNIŠKE ETIKE OPOZARJATI NA ALIENACIJE v družbi, v kateri živi in ustvarja. Toda če na to opozarja (in se bori proti »umazaniam rokam« ter v njihovem imenu tudi pade, kakor je padel Sartrov Hugo), se mora tudi zavdati svoje izven-pozicije. Z drugimi besedami, priznati mora, da on nastopa v imenu svojih čistih rok in da ima k realiteti, ki jo ustvarjajo ljudje (kakor pač vedo in znajo — torej ne vselej z brezhibno čistimi rokami), le svoje »pripombe«, saj on — pesnik — te realitete neposredno ne ustvarja ali soustvarja. Vidimo torej, da stvari niso preproste, kajti dano realiteto je mogoče spreminjati samo v realiteti, torej z dejanji, z akcijo — pero pa je pri tem dokaj nemočno (kakor si je priznal tudi Sartre v »Besedah«). Z dano stvarnostjo in prakso se je torej mogoče »pogovarjati« le z dejanji, mi vsi — tako pesniki kot intelektualci, študentje in vsi drugi »jeznej mladeniči« — pa le prevelikokrat podležemo iluziji, da bomo z moralnim ogorčenjem in kritiziranjem lahko ne vem kako izboljšali naš svet. Ne, izboljšujejo in spreminjajo ga le dejanja. Seveda je tudi umetniško delo DEJANJE, vendar pa to dejanje vpliva na svet (na duha in emocije ljudi) relativno počasi, včasih šele čez mnogo, mnogo let in vekov.

Politika in umetnost — čeprav velja za obe moralno-etični imperativ — sta torej dve različni »disciplini« človekove dejavnosti. Res pa je, da tudi kritika (mislim kritiko družbe, razmer, alienacij) posredno nekaj spreminja, saj vpliva na ljudi, ti pa na svet, zato sem tudi za sprotni angažma pisatelja, seveda v mejah njegove možnosti. Kritika lahko vpliva na odločitve in ravnanja ljudi (tudi politikov), zato pa je tudi kritika nujna (ni pa edina možnost) v procesu spreminjanja sveta, saj ona vrednoti, osmišlja in analizira akcijo, pa je tako na neki način njeno posplošeno izkustvo in korektiv.

Šolska vrata so se odprla...

IN SKOZNJE SO PRVIC STOPILI NAJMLAJSI, PRVOSOLCKI, SEVEDA Z MALO TREME, STRAHU IN MORDA SE ČESA. PRAV ZATO, DA BI ZVEDELI, KAJ OBCUTIJO OB VSTOPU V SREDNJO SOLO NASI »NAJMLAJSI«, SMO JIM DALI BESEDO.

Mariborske srednje šole so zopet polne dijakov. To jim vsekakor boljše pristaja, kakor pa da samevajo in od nikoder ni slišati tiste živahnosti, ki jo naredijo mladi ljudje. Generacije dijakov se venomer menjavajo. Lani so z vsem hrupom in veselostjo zapustili šole maturanti. Danes pa imamo v prvih razredih zopet »najmlajše«, ki so polni moči, da stopijo na »trnovo« štiriletno (ali pa tudi več) pot.

Toda tako mislimo mi, oni, prvošolci pa so drugačnega mnenja. V glavnem so veliki optimisti z zupanjem vase. Tako je tudi prav, saj ga bodo kar v precejšni meri rabili.

In tako smo se nekega septembrskega dopoldneva odločili, da jih obiščemo, zveemo njihova mnenja, ki bodo gotovo zanimiva in originalna, saj so se letos znašli v popolnoma novi okolici, srečali so se s popolnoma novimi profesorji in spoznali (vsaj deloma) svoje starejše in že prekaljene sošolce.

Vendar tistega dopoldneva nismo mogli intervjuvati naših izbrancev. Kako to? Iz popolnoma enostavnega (če je res tako enostaven, ne vem) vzroka. Skoraj v nobeni srednji šoli jih ni bilo. Po kratkem pojasnilu, ki smo ga dobili v ravnateljstvih posameznih šol, smo zvedeli, da se seznanjajo prvošolci z »učenostjo« v lepih popoldanskih urah. Zakaj? Popolnoma enostavno: za vse pač ni prostora. Potrebovali bi še najmanj deset učilnic. Take in podobne odgovore smo dobili v skoraj vseh srednjih šolah.

Toda res samo skoraj. Lepa izjema je ekonomska srednja šola, ki je pripravila svojim prvošolcem lepo in prijetno presenečenje, ker so v dvajsetdnevni uverturi obiskovali pouk dopoldne. To pa zaradi tega, ker so njihovi starejši »kolegi« (ce) na praksi.

In tako smo se morali spoprijazniti z dejstvom, da bomo poiskali prvošolce v popoldanskih urah. In poiskali smo jih!

Kakor po navadi se ustavimo najprej na prvi gimnaziji. Morda zato, ker ima največ tradicije, ali pa tudi zato, ker je najbliže našem uredništvu. Ko smo prispeli v samo poslopje, so nas sprejeli sveže pobeljeni prostori in kar močno glasni kriki iz zgornjih prostorov. Nismo si mogli kaj, da se ne bi vprašali: »Ali so malčki res tako plašni, kot pripovedujejo stare četrtošolske bajte?«

»Bomo videli!«

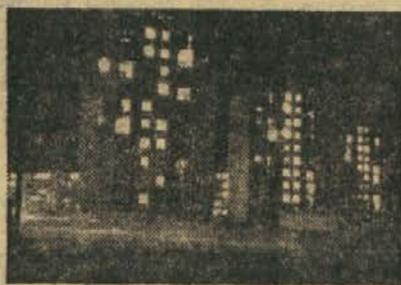
Tako živahno je bilo zaradi odmora. In prav zanimivo je bilo pogledati gimnazijce-začetnike. Predstavljalimo si, da bomo srečali majhne dijake. Toda zgodilo se je prav na-

sprotno. Na vrhu stopnic v drugem nadstropju je slonelo nekaj »malčkov«, ki so bili skoraj za glavo višji od nas in ki so nas že na precejšno razdaljo pozdravili z znanim dijaškim pozdravom: »čks, čks!«

Da ne bi bilo pomote, smo še vprašali gimnazijce, iz katerih razredov so. 1 d, 1 e, 1 c ... Pa je le res! Izylekli smo beležnice in stopili na delo.

Nekateri fantje so nam predlagali, da bi vodili pogovor kar na stranišču, ker je ta prostor precej priljubljen med gimnazijci, saj lahko tam mirno pokadijo »pipo znanja«. Toda ali res mirno? Zdaj ne več, je bil njihov odgovor. Vodstvo šole je pred nedavnim sestavilo posebno ekipo »bivših kadilcev«, ki mora redno pregledovati stranišča.

Sedaj bo pa res treba povabiti koga na razgovor, ker bo sicer odmor potekel. Prva je bila pripravljena se pogovarjati z nami Anita

KOLIKOKRAT BO MORALA DOLGO V NOČ GORETI LUČ, DA BOMO »PRISPILI« DO MATURE

Pajzetož iz 1. a razreda. Postavili smo ji nekaj vprašanj.

»Kako to, da si se odločila nadaljevati šolanje na gimnaziji?«

»Za to sem se odločila, ker se mi zdi gimnazija najbolj primerna šola in tukaj ima človek možnost, da se kasneje posveti kateremukoli študiju.«

»Kakšni so tvoji prvi vtisi na novi šoli?«

»Mislim, da mi bo šolanje tukaj ustrezalo. Šola ima tudi nekaj zelo dobro opremljenih laboratorijev in posebnih učilnic, kar mi zelo ugaja, saj kaj takega v osnovni šoli nismo srečali, poleg tega pa je samo posredovanje snovi dijakom na visoki ravni, saj predavatelj pritegnejo dijaka k pozornosti.«

»Kako pa se počutiš kot predstavnica najmlajših na tej gimnaziji?«

»Veste, to je pravzaprav čuden občutek. Ena izmed temnih strani prvošolca je po mojem mnenju ta, da se počuti nekoliko izoliranega. Bodisi zaradi deljenega pouka oziroma v večini primerov samo popoldanskega, kot je to pri nas, bo-

disi zato, ker se nam zdi, da nas dijaki višjih razredov nekako podcenjujejo.«

»Kaj pa družabno življenje, se je kaj spremenilo, odkar si dijakinja srednje šole?«

»V bistvu se ni nič spremenilo. Tukaj v gimnaziji sem spoznala nekaj novih prijateljic in sošolcev, tako da je v našem razredu kar prijetno.«

Fantje, ki so stali okoli naju, so pričeli že negodovati, češ naj damo besedo tudi njim. Največ jih je bilo iz 1. d razreda, v njihovem imenu pa je odgovorjal Maks Damjan.

»S katerih osnovnih šol ste v glavnem prišli?«

»V našem razredu je največ dijakov in dijakinj, ki so prišli iz osnovne šole Bojana lliča, nekaj pa jih je tudi iz ostalih osnovnih šol v centru mesta!«

»Ali ste imeli letos tudi sprejemne izpite in kako so potekali?«

»Seveda so bili izpiti, vendar ni bilo prehudo, saj je bilo število prijavljenih dijakov precej nizko.«

»V čem je po tvojem mnenju največja razlika med zadnjim razredom osnovne šole in prvim razredom gimnazije?«

»O tem smo tudi mi prvošolci med seboj že večkrat debatirali. Kajti to razliko med dvema šolama smo kar krepko občutili. Prva stvar, ki jo je treba omeniti, je vsekakor to, da tukaj na gimnaziji nismo več šoloobvezni otroci in mora biti zato naš odnos do šole in profesorjev precej drugačen, kot je bil na osnovni šoli. Poleg tega pa se tukaj predava veliko več in to občutimo že sedaj, saj moramo že kar krepko »študirati!«

»Zdaj ti bomo zastavili še vprašanje, ki nas najbolj zanima: kako se počutiš kot prvošolec srednje šole?«

»Zanimivo je, da si prej, ko še nisem bil to, kar sem zdaj, torej prvošolec, nisem mogel predstavljati tega. Zdaj pa, ko sem prvošolec, pa se mi zdi to popolnoma enostavno. Skratka veseli smo, radi pa bi se tudi udeleževali v različnih šolskih organizacijah in društvih.«

Ko je naš pogovor dosegel vrhunec in ko se je zbralo na hodniku že kar lepo število »malčkov«, ki bi hoteli povedati še toliko zanimivega, se je oglasil stari (za njih seveda še novi) zvonec ter jih »povabil« v razrede. Nekateri najbolj »junaški« so ostali na stopnicah, da bodo predhodnica profesorja.

Tudi nam se je že mudilo, zato smo jo kar najhitreje ubrali proti ekonomski srednji šoli. Ko smo prispeli na »mesto«, pa smo se krepko uštelili, saj je bilo videti le malo živahnosti v poslopju te šole. Že smo mislili, da smo prispeli zaman,

ko smo videli, da je neki razred ravno končal s poukom.

Pristopili smo k njim (bila so namreč skoraj sama dekleta) in jih povabili na kratek razgovor. Toda še prej smo jim morali obljubiti, da bo res kratek, ker se jim mudi že na kosilo. Imeli smo le malo časa, zato smo jim zastavili seveda za nas najbolj aktualno vprašanje:

»Kako se počutite, ko ste postale prvošolke?«

Alenka, Majda, Marjana, Zora, Andreja in druge so nam več ali manj podobno odgovorile:

»Vesele smo, da smo postale dijakinje te šole, vesele smo, da se lahko učimo to, za kar smo se odločile, vesele smo, da imamo zelo lepo opremljeno šolo, vesele smo, da imamo vsaj dvajset dni dopoldanskega pouka (tako imajo urejeno zaradi prakse drugih letnikov), žal pa nam je, da imamo »zalogi« tako malo fantov!«

»Prav simpatična so ta dekleta in originalna,« smo si dejali, ko so njihova krila odfrfotala skozi vrata. Soli pa smo dali slovo in se odpravili proti »tehničnemu« predelu srednjih šol.

Pot nas je najprej pripeljala do gradbene srednje tehniške šole. Videti je bilo, da vlada v tej šoli zelo strog red, saj so vsi dijaki hodili v copatih, po hodnikih pa je bila najstrožja tišina. Skratka; vse je bilo zelo uradno. In takšni smo morali biti tudi mi. Poiskali (najprej smo morali seveda počakati, da je pozvonilo) smo enega izmed novopečenih prvošolcev in ga povabili na razgovor. Saša Merc se je rad odzval našemu povabilu.

»Kako to, da si se odločil za gradbeno šolo?«

»Že v zgodnji mladosti se je v meni zbudila želja, da bi nekoč lahko sodeloval pri gradnji mostov in podobnih objektov. Skratka čutil sem veliko željo, da bi postal dijak te šole.«

»Kako pa se počutiš kot tehnik-prvošolec?«

»Ja, zame je to kar zapleten občutek. Preveč o tem sicer še nisem razmišljal, zdi pa se mi, da je kar v redu, razen tega, da nimamo stika z drugimi dijaki, onj pa tudi ne težijo za tem, da bi ga navezali.«

S tem razgovorom smo morali končati, kajti zvonec je bil neusmiljen.

Pa tudi dan se je pričel nagibati k večeru, tako da smo tudi mi sklenili končati lov za prvošolci.

Tako smo jih spoznali, njih, najmlajše med srednješolci, njih, ki bodo čez štiri leta maturirali, njih, ki bodo čez nekaj let stopili v proizvodnjo. Toda zdaj so takšni, samozavestni in veliki optimisti. Bolje je, da so. Na ta način in z veliko volje bodo uspeli.

Se enkrat so nam stopili pred oči njihovi obrazi, spomnili smo se njihovih besed in spomnili smo se, da jim moramo zaželeli tudi srečo, saj so začeli živeti novo življenje, srednješolsko življenje — »rodila« se je nova generacija mariborskih srednješolcev...

MARJAN SRIMPE

Zabeležili smo v ...

... CELJU

Osrednji mladinski klub v Celju je zelo razširil svojo dejavnost. Zdaj je v klubu včlanjenih že blizu 1000 mladincev, ki so v glavnem iz celjskih srednjih in strokovnih šol. Klub je tudi pridelil več šahovskih tekmovanj, ki se jih je udeležilo precejšnje število članov. Klub prireja tudi skupaj z občinskim komitejem mladine različna predavanja iz umetnosti, glasbe, športa in znanosti. Živahnost v družabnem življenju kluba se je še posebno povečala v septembru, ko se je pričela šola in je klub vedno zelo obiskan.

Celjska gimnazija, ki je bila že zelo znana po svojih številnih izvenšolskih dejavnostih dijakov, je še povečala v letošnjem šolskem letu te dejavnosti. Tako je uvedla posebne krožke iz pogo- vorne angleščine, kemije in fizike. Največje zanimanje dijakov te gimnazije pa je za biološki krožek, ki ima vse najsodobnejše naprave, s katerimi raziskujejo di- jaki živi svet okoli sebe. V tem krožku je včlanjenih preko 60 mladih ljudi.

Ekonomski šola v Celju je leto- dos dobila dodatne in renovirane prostore, tako da so skoraj vsi razredi te šole že v najnovejših oziroma renoviranih prostorih. Tudi dijaško življenje je zelo razgibano, saj prirejajo dijakinje ples v telovadnici ali pa na odprtih prostorih. Ti plesi so po na- vadi zelo obiskani, saj tukaj sko- raj nikoli ne zmanjka deklet.

... PTUJU

Ptujska gimnazija se že precej časa poteguje, da bi dobila so- dočno urejene laboratorije za fi- ziko in biologijo ter kemijo. Ver- jetno bodo letos uspeli, če jim bodo različni forumi, ki so za to odgovorni, naklonjeni.

Zabavno življenje ptujske mla- dine je v sedanjem času precej skromno. Ptujska mladina bi si želela več plesov, saj plešejo se- daj le v mladinskem klubu, kjer ob sobotah in nedeljah igrajo Orfeji.

... NA RAVNAH

Mladinci ravenske gimnazije imajo zelo močan športni aktiv, ki je sestavljen iz posameznih sekcij. Najmočnejše in najbolj redno delujeta plavalna in odboj- karska sekcija, ki prirejata šte- vilna športna srečanja z drugimi ekipami iz sosednjih mest.

... MARIBORU

Mladinski radijski klub v Mari- boru je uvedel novo oddajo z na- slovom Novo, moderno, priljub- ljeno, ki je bila zelo ugodno spre- jeta med mariborsko mladino. V tej oddaji bodo sodelovali lahko vsi mariborski mladinci, ki imajo doma moderne plošče in bi jih bi- li pripravljene posoditi mladins- kemu radijskemu klubu. Le-ta bo namreč uvedel nagradno tek- movanje za najmodernejšo in naj- bolj priljubljeno ploščo. Zmago- valka oziroma njen lastnik bo dobil 10.000 starih dinarjev na- grade.

M. M.

„Ustvariti moramo pravo vzdušje!“

OSREDNJI MLADINSKI KLUB V MARIBORU JE SESTAVIL PROGRAM DELA ZA PRI- HODNJO SEZONO

Na pripravljalnem sestanku so se zbrali poleg predstavnikov Kluba mladih tudi nekateri predstavi- niki mariborskih družbenopolitič- nih organizacij. Razgovoru sta prisostvovali tudi Vida Rudolf in Zo- ra Hudales.

Delo v klubu bo potekalo siste- matično in bo razdeljeno na posa- mezne dneve v tednu. Tako bo ob ponedeljkih na sporedu šport, ob torkih politična predavanja, ob sredah kulturne prireditve, ob četrik- kih pa bo vodstvo kluba organizi- ralo posebna potopisna predavanja z naslovom Spoznavajmo svet, ob petkih bodo kulturno znanstve- na predavanja, sobote pa bodo na- menjene samo zabavi s plesom, medtem ko bodo ob nedeljah na sporedu čajanke z literarnimi in glasbenimi večeri.

Osnovni namen vodstva kluba je v tem, da bi pritegnili čimveč mla- dine k sodelovanju in da bi ustva-

rili takšno vzdušje, kot bi si ga sama mladina želela.

Med člani Kluba mladih je ve- liko mladih ustvarjalcev in klub jim bo omogočil, da pred vsemi pokažejo svoje sposobnosti na po- sameznih področjih. Tako bo klub prirejal vsakih štirinajst dni lite- rarne večere, na katerih bodo mla- di brali svoje literarne prispevke, ki jih bo izbrala posebna komisija. Prav tako bodo imeli mladi likov- niki možnost, da se uveljavijo, saj ima klub poseben prostor, v kate- rem bodo prirejali razstave.

Seveda pa je jasno, da tega vse- ga mladi sami ne bodo mogli izpe- ljati, zato bo klub organiziral in povabil k sodelovanju nekatere znane mariborske dramske umetni- ke, literate in glasbenike. Tako bo- do povabili operne pevce: Grego- rina, Korošca, Ostaševskega. Poleg tega bodo težili za organizacijo humorističnih prireditev, saj le-te

zelo privlačujejo mladega človeka. Svoje sodelovanje jim je ponudil tudi znani mariborski karikaturist Remigij Bratož.

Če bo med mladino dovolj zani- manja, bodo ustanovili v začetku zime tudi dramsko skupino, ki jo bo vodila Zora Hudales. Prav tako imajo v načrtu diskusije o najno- vejših knjigah Založbe Obzorja iz Maribora. Mladi se bodo pogovar- jali tudi o začetku gledališke se- zone in njenem repertoarju, o za- četku koncertne sezone, o filmu in drugih aktualnih stvareh.

Zanimivo je vedeti tudi, kako gleda sama mladina na delo kluba. Kakšni so njihovi interesi? Kakš- no je njihovo mišljenje? V osred- nji mladinski klub zahaja največ srednješolske in višješolske mla- dine. Mladina hoče v klubu čimveč zabavnega življenja, saj misli, da je klub namenjen v glavnem nji- hovi zabavi. Mariborska mladina bi želela čimveč plesov. Najraje plešejo na vrtu doma JNA, pa tudi plesi v samem klubu so kar pri- jetni, če ne igrajo preveč glasni električarji. V prihodnji sezoni ima vodstvo kluba v načrtu tudi uredi- tev prostorov na dvorišču kluba, kjer bodo verjetno postavili špor- tno igrišče in plesni prostor.

Klub mladih bo v prihodnjih mesecih gostoval z nekaterimi svo- jimi skupinami v sosednji Avstriji, v mestih Grazu in Leobnu, kjer bo pridelil več zabavnih programov za naše delavce, ki delajo v tej dr- žavi.

Program, ki si ga je postavil klub za to sezono, je precej obse- žen in zelo pester. Z njim so se- znanili mladino, ki zahaja v mla- dinski klub, in prav iz njenih vrst bodo dobili vodje posameznih sek- cij, ki bodo v tej sezoni delovale.

M. S.

V KLUBU MLADIH NI NIKOLI COLGEGA ČASA

„Obvezna praksa za dijake srednjih šol je potrebna!“

RAZGOVOR Z DIREKTORJEM EKONOMSKE SREDNJE SOLE JANEŽOM MALNARIČEM

Skoraj vse mariborske srednje šole uvajajo za svoje dijake ob- vezno prakso, ki jo ti opravljajo ali v počitnicah ali med rednim šolskim delovnim časom. Ekonom- ska srednja šola je ena izmed red- kih srednjih šol v Mariboru, ki je uvedla dvajset dni prakse v času šolskega pouka. Zato smo poiskali direktorja šole in mu zastavili ne- kaj vprašanj.

»Koliko časa že uvajate na vaši šoli obvezno delovno prakso?«

»S tem smo na ekonomski šoli začeli že pred šestimi leti, vendar je bil takrat način opravljanja prakse drugačen. Takrat so dijaki oziroma dijakinje opravljale prak- so v počitniškem času po 1 me- sec. Zdaj pa že tri leta uvajamo dvajsetdnevno prakso od 1. do 21. septembra.«

»Kako pa poteka ta praksa?«

»Vsi dijaki drugih, tretjih in če-

trtih letnikov opravljajo to prakso v mnogih mariborskih podjetjih. Dijaki delajo v glavnem v finanč- nih knjigovodstvih podjetjih, pa tu- di v komercialni in drugod. Imajo popolnoma enak delovni čas kot drugi redno zaposleni člani kolektiva. Dijaki morajo pisati tudi dnevnik, ki ga morajo po končani praksi predložiti.«

»Ali mislite, da takšen način opravljanja prakse koristi dijakom vaše šole?«

»Vsekakor, saj jim ta praksa precej pomaga tudi kasneje v šoli, predvsem pri strokovnih predme- tih, kot so na primer: finančno knjigovodstvo in podobno. Mislim celo, da je delovna praksa, pa naj si je izražena na katerikoli način, zelo koristna za vse dijake sred- njih šol, saj dijaki v delu spozna- jo življenje in vidijo, kako se pro- izvaja, skratka: sami se počutijo

kot proizvajalci. In to pomeni mno- go tudi pri nadaljnjem oblikovanju dijakovega značaja in odnosa do dela v šoli.«

»Ali ste uvedli kakšne spremem- be v delu posameznih letnikov na šoli?«

»Spremembe so nastopile le pri prvih letnikih, ki imajo več ur iz splošno izobraževalnih predmetov. Tako imajo šest ur slovenščine te- densko namesto dotedanjih štiri, matematike imajo tedensko pet ur. Zaradi tega smo morali odpraviti nekaj strokovnih predmetov, ki jih bodo dijaki dobili šele v drugem letniku.«

»Kako pa poteka delo šolskih or- ganizacij oziroma koliko jih boste predvidoma letos ustanovili?«

»Letos smo programirali 11 orga- nizacij, z delom pa bodo pričele v oktobru!«

M. MARJANOVIC

Vodič po Mariboru

Dragi bruc, veseli smo, da ti lahko damo nekaj temeljnih pojasnil v zvezi z zelo razširjenim in perečim problemom, ki razjeda bistvo naše stvarnosti. Kako naj se mlad človek orientira, ko pride v neznano tuje mesto? Stvar nikakor ni preprosta in je tudi iz sociološkega aspekta dokaj problematična, a na srečo je njena rešitev mnogo bolj enostavna, kot to kaže na prvi pogled. Dejstvo je namreč, da je v vsakem mestu nekaj ustanov, ki so zanj specifične. Na kratko: v Mariboru se lahko orientiraš po številnih gostinskih lokalih, ki tudi v tem primeru dobro služijo svojemu namenu.

Najprej in za vse večne čase si zapomni, da je center vseh dogajanj v mariborskem študentskem življenju BIFE CENTER v prtiličju samopostrežne restavracije. Lokal se odlikuje po slabi postrežbi, po »vstopnicni« na stranišču in po nizkih cenah. Dejstvo je, da moraš vsak dan v njem posedeti vsaj za eno urico, če hočeš biti na tekočem z dogodki iz mariborskega javnega življenja.

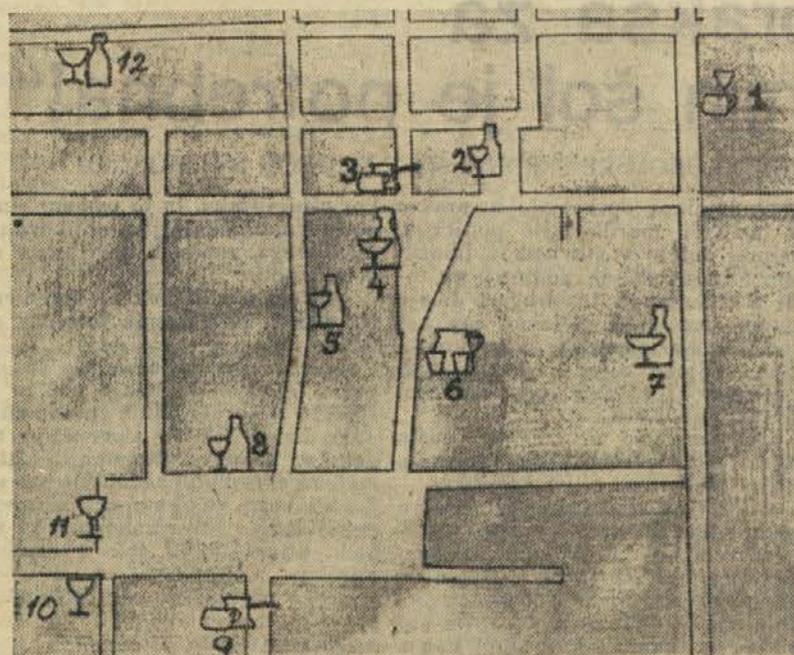
Iz bifeja prideš hitro do gostilne PRI GRADU, ki je pravzaprav v gradu. Tukaj lahko sediš s polno denarnico ves dan, ne da bi te kdo od osebja motil. Ko ugotoviš to dejstvo (povprečen bruc potrebuje za to povprečno dve uri), jo mahaj kar lepo v HOTEL OREL, ki se ponosno dviga za skok od gradu. Tukaj dobiš odprto laško pivo, vendar pa si raje privošči kaj močnejšega za aperitiv, kajti sto metrov naprej te bo omamila vonj po ribah in opotekel se boš v naročje NOVEGA SVETA. Ta ribja restavracija ima izreden renome. Zgodilo pa se je že, da so nekemu menjali šilling po kurzu osemindevdeset dinarjev. Če imaš kaj deviz, je torej lokal izredno priporočljiv. Dober tek!

Iz Zamorca se (po možnosti nekoliko oplemeniten s čim »močnim«) podaj naravnost do Glavnega trga, kjer te bo z odprtimi rokami pričakala ROTOVSKA KLET. V tej »ustanovi« te bodo ljubezljivo spremenili v veseljaka s pomočjo dišečih maliganov. Od tod boš po naravni poti prišel do gostilne KOPER, kjer se lahko takoj izgubiš v številnih prostorih. Vsekakor pa se bo tvoja veselost dvignila na zavirljivo višino, kar ti bo gotovo pomagalo priti do solidne MESTNE RESTAVRACIJE. V tem primeru se ti lahko zgodi, da boš zaspal oziroma da se boš onesvestil pod vplivom že znane prvine. Če pa imaš več kondicije kot predvidevamo, lahko »potegneš« še do gostilne DALMATINEC, ki se nahaja blizu Glavne pošte. Tam te bodo »predelali« v štirinožca in »odlajali« boš naravnost do RESTAVRACIJE BRANIK. Na srečo je pot do tja dovolj dolga in prispel boš v ta lepi in zares prijetni lokal že dokaj priseben, kar pa te ne bo oviralo, da ne bi kmalu spet zapadel prejšnjemu stanju. Nikar si tega ne ženi preveč k srcu, kajti tudi pot do kavarne ASTORIA ni ravno kratka. Ker bo tvoj prihod varjetno vezan na bolj ali manj pozno uro, bo najbrž odprt samo še DANCING v levem krilu kavarne. Ko te bodo vrgli na cesto, bo gotovo že tako pozno oziroma tako zgodaj, da bodo pravkar odprli KOLODVORSKO RESTAVRACIJO. Tam te bo čakalo popolno »uničenje« in ostali del noči z dopoldnevom vred boš lahko prespal v kolodvorski čakalnici drugega razreda.

Popoldne te čaka ogled BOBI bara, majhnega bifeja v postopju kavarne Astoria, kjer boš užival ob juce-boxu, nadalje SNACK bara v prtiličju hotela Slavija, kjer te bodo postregli s pristnim francoskim konjakom, ki nima neboljlene cene. V to skupino spada še gostilna TURIST, eden redkih lokalov, kjer lahko hazardiraš s karatami.

To, dragi bruc, je nekaj navodil, ki ti bodo zvesto in koristno služila pri spoznavanju mariborskega okraja. Sele, ko boš vsako od naštetih »ustanov« obiskal najmanj trikrat, boš lahko trdil, da za silo poznaš naše mesto. Zato se čimprej loti dela in vso srečo!

ODBOR
ZA PRAVILNO USMERJANJE BRUCOV

LEGENDA: 1. bife CENTER, 2. bife GRAD, 3. kavarna ASTORIA, 4. hotel OREL, 5. hotel ZAMORC, 6. gostilna ŠIBENIK, 7. hotel SLAVIJA, 8. ROTOVSKA KLET, 9. VELIKA KAVARNA, 10. MESTNA RESTAVRACIJA, 11. gostilna KOPER, 12. restavracija LJUDSKI VRT.

dober dan

Lepe sanje zelenih brucov

In imeli so Butalci potomce in ti izhaja neredno in je slab in se ne so se imenovali Bruci. Za razliko od imenuje Katedra (in v katerem jaz Butalce, so bili ti zelene barve; in ne sodelujem). Potem so šli na svojo kremežljave oči so imeli. Ker so bili je stanovanje v nove študentske domove, kjer so jih prijazno sprejeli, jim dali sobe in omare, popoldne pa kokrat hude sanje, kot jih ima vsak jih povabili v prostore študentskega otrok, ki ga mučijo vročica, boleznin kluba, kjer so pili samo brezalkoholne pijače in se niso stepli in razbijali kozarce, kot je to običaj v in gliste.

A neke noči so imeli Bruci take imenitne sanje:

Pripeljali so se z vlakom, ki ni bil sajast in ni imel zamude, skozi lepo predmestje Maribora, mimo novih lepih blokov ob železnici, ki tako čudovito uvedejo tujca v mesto. Pristali so in prijazni ljudje so jim pokazali pot do lepih novih velikih šol v Mariboru, med katerimi sta se posebno bahotili pedagoška akademija in pravna šola (pedagogika in pravo z roko v roki tako rekoč). Čudili so se lepo urjeni gostilni Guzelj in še mnogočnemu in estetskemu kipu pred postajo, ki bi ga bil vesel sam Michelangelo ali Moore.

Če je kateremu Brucu izpadlo iz glave s posebno vijugastimi možgani, kje je njegova šola, je samo ustavil na cesti kakega oljudnega mladeniča z lepo ostrizenimi lasmi (sploh ni bilo nobenih kuštravcev kot, recimo, v Butalah — njihovi pradomovini), ki jim je brez srbohrvaških izposojenk pokazal pot in pomagal nesti kooček; kajti Bruci nosijo velike težke koočke in majhne lahke glave.

Vstopali so vsak v svojo šolo, v prijetni hlad. Takoj so jim ponudili stole, kamor so lahko sedli, ko so se podpisali na maloštevilne že izpolnjene formularje. Tako so bili gotovi že v pol ure in nihče jih ni zažil niti za sto dinarjev. Niti ni bilo pri opisu stražarja kakega študentskega lista, ki bi jim zarubil denar za list, ki ga ne poznajo in

izhaja neredno in je slab in se ne imenuje Katedra (in v katerem jaz ne sodelujem). Potem so šli na svoje stanovanje v nove študentske domove, kjer so jih prijazno sprejeli, jim dali sobe in omare, popoldne pa jih povabili v prostore študentskega kluba, kjer so pili samo brezalkoholne pijače in se niso stepli in razbijali kozarce, kot je to običaj v njihovi pradomovini, v Butalah.

Drugi dan so po cenemem, a obilnem zajtrku v samopostrežni trgovini odšli na prireditve, ki jim jo je organiziralo in pripravilo KUD Student s svojimi zaslužnimi predsedniki na čelu. Bil je lep program, posebej je bila zanimiva Pepelka izpod peresa že diplomiranega večnega Bruca, ki se piše Cijltrap. Reč je bila res posrečena in umetniško dovršena; tudi vsi odgovorni so jo sprejeli z odobravanjem.

Po kosilu, ki je bilo kot zajtrk obilno, kalorično in bogato v vitaminom »škroba«, a prav tako poceni, so šli še samo podpisat pogodbe za štipendije in zaposlitve po končani študijski poti; kajti slovenska podjetja so pokazala v zadnjem času izredno veliko zanimanje za diplomante te vrste. Zvečer pa so imeli sestanek s študenti iz Ljubljane in z njihovimi profesorji, ki z velikim navdušenjem spremljajo razvoj mariborskih ovisnih šol.

V znak veselja in miraljubne koekistence so jim iz republike dodelili enake dotacije kot šolam v Ljubljani; na koncu pa so plesali kolo »Mi se 'mamo radi«.

Ko so si Bruci povedali vsak svoje sanje, ki so bile na las podobne, so rekli, da je to dobro znamenje. Zato so se odpeljali v Maribor, kjer so se dokončno prebudili, vsi kremežljavi in zeleni.

CIJLTRAP

TUDI BRUC JE ČLOVEK!

MLADOST JE NOROST IN BRUCI SO VEČINOMA ŠE ROSNO MLADI.

NAJVEČJE ZLO ZA BRUCE SO BRUCI SAMI.

BRUC JE ČLOVEK, KI SE NIKOLI NE POSTARA, KAJTI KO SE POSTARA, NI VEČ BRUC.

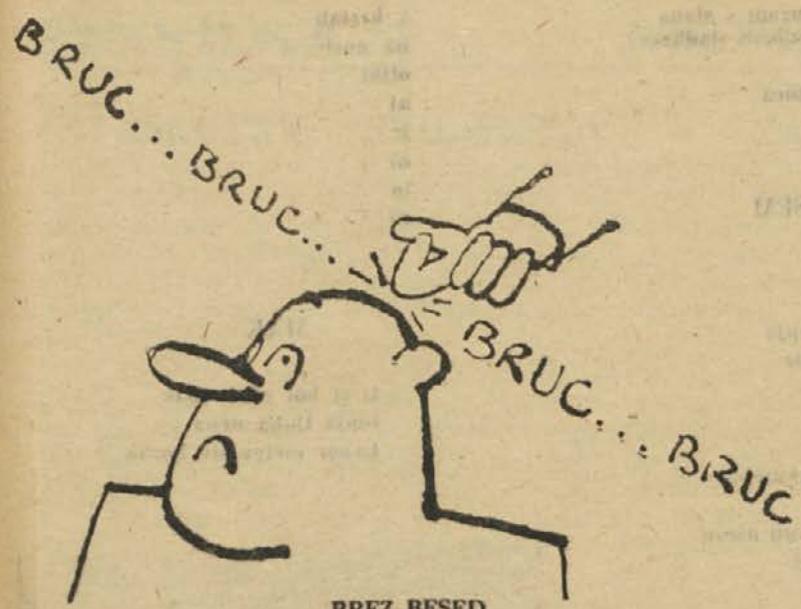
HINAVŠČINA JE NAJSLABŠA STVAR NA SVETU, ZATO SO BRUCI RAJE NESRAMNI.

ZADNJEMU BRUCU SE NAJBOLJ SMEJE PREDZADNJI.

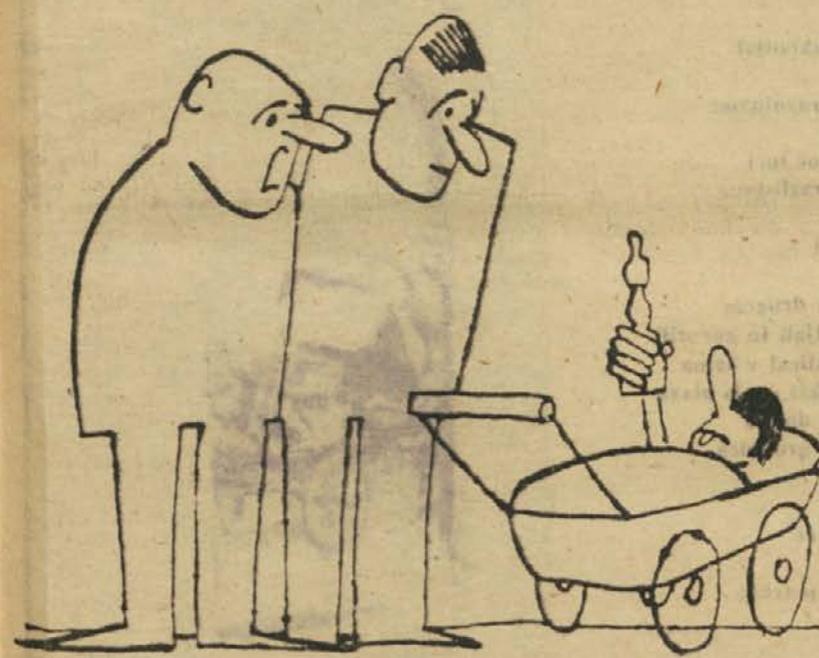
ČIM VEČJA JE STVAR, TEM LAŽJE JO JE NAJTI, ČE PA BRUC IŠČE IDEJO, JE STVAR OBRNJENA.

BOLJE JE BITI PASJI REP KOT PA BRUCOVA GLAVA.

zelenu bruc

BREZ BESED

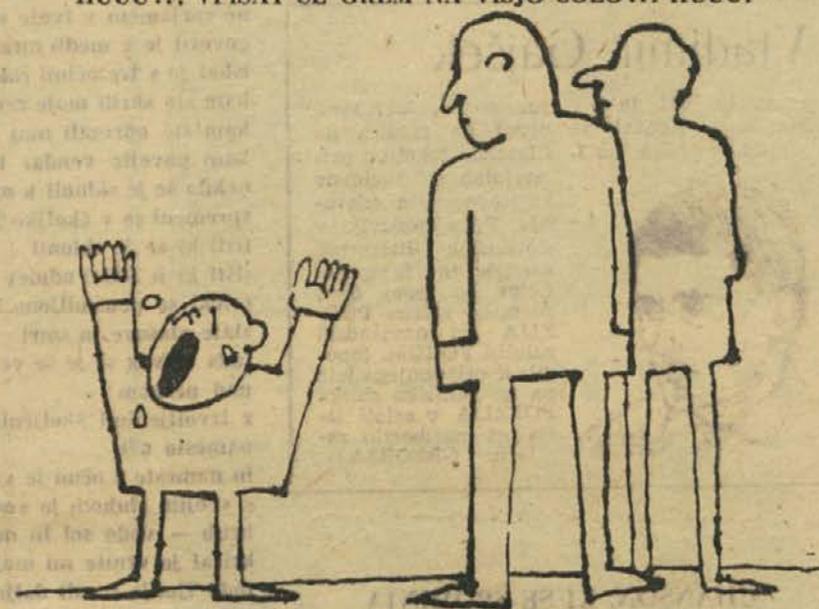
KAJ MISLIŠ, JE BRUC ALI BRUCULJA?

ZALJUBLJENI BRUC

KAM PA TI, SMRKAVEC?
HUUU... VPISAT SE GREM NA VISJO ŠOLO... HUUU!

TA SE JE PA GOTOVO IZGUBILI
NAJBRZ JE BRUCI

NO MLADENIC, DOVOLI DA TI PREDSTAVIM SVOJEGA
NAJBOLJSEGA PRIJATELJA!

Obrazi

Dragi bralci, na tej strani bomo objavljali leposlovne prispevke. Ta naša literarna stran je pravzaprav polomec literarne priloge OBRAZI nekdanje Katedre izpred petih let in več. Objavljati želimo predvsem dela sodobnih mladih slovenskih avtorjev, predvsem študentov. Zato vas vabimo, da nam pošljete svoje pesmi, črtice, satire, humoreske, manjše eseje, prevode tujih avtorjev itd. Vabimo vas k sodelovanju!

Urednik literarne strani

Vladimir Gajšek

rojen 10. VII. 1944 v gimnaziji v Mariboru Mariboru. Končal je Sedaj pa študira na klasični oddelku na I. filozofski fakulteti primerjalno svetovno književnost in filozofijo. Pesmi objavlja v slovenskih literarnih revijah in časopisih. Letos bo izdal prvo pesniško zbirko POEZIJA pri novosadski založbi FORUM. (Spomladi prihodnjega leta pa bo pesniška zbirka POEZIJA v celoti izšla pri mariborski založbi OBZORJA.)

CHANSON, KI SE SPOMINJA NENE ROHAČEK

Splezal bom na nebo v stráhu
sedaj bom vkorakal v vse dežele sveta
sedaj v vsa mesta v vse vasi
oj si že tukaj v mojem srčku ki sedi
z robčkom na očeh moj čriček
oj nikogar ne ljubiš neljubljena
s kom bi se naj poročil povejte
v kateri sobici bi jo stekel
gledal bi jo njeno golo kožo
potlej bi se spominjal listega večera
rekel bi lep je bil tisti večer
igral bi žalostniko v leto iz leta
sok neslan bi zvaljal iz klera
odtrgal bi njeno deviško sladkovonjavo rožo
ti si moja vera moj dobrotnik moja luč bi rekel
gledal bi fotografijo Nikar se ne smejte
spodaj pod njenim trebuhom je senca rojena
da se povrne v senco morda dekle je morda deček
morda je morda obraz pribit na križ
ne bom zapustil svojega časa ne bom izdal krvi
ki se kot netopir skozi katedralo sprelela
ne bom blodil skozi tesnobo brez miru
ne bom občutil sivosmrtnega trepeta
oj moja dimasta dolina ki živi
moj kruh živi zlobni nasledek
mesa in pesem silene pomladanska izgubljena

ZNAMENJE SVETA

Tvoja spolnost sije v seneli
o ženska

tvoje dojke osvajaajo sonce
o ženska
tvoje srce se smehlja z mesecem
o ženska
tvoj sen spi na severnem snegu
o ženska
toda slepa si s sinom pod prsmi
toda si srečna s sluzom s slano
toda si v sijajnem subem sladkem
sejanju semenja
o ženska o žito o žrebica

SLEPA PESEM

ne verjamem v tvoj kruh
ne verjamem v tvoj nož
ne verjamem v tvoje zvellenje
ne verjamem v tvoje vstajenje
govoril je v medli mrzlici
iskal je s tresočimi rokami
kam ste skrili moje zenice
kam ste odrezali moj jezik tesnobni
kam povejte vendar kam
nekdo se je sklonil k njegovemu ušesu
spremeni se v školjko je rekel
tisti ki se je sklonil
tisti ki je slišal odmev odmeva
črički so neusmiljeno kovali
zlate glasove in smrt
toda človek se je še vedno sklanjal
nad peskom
z izvoljenimi školjčnimi prazninami
namesto oči
in namesto z očmi je videl luč luči
s svojim sluhom je vonjal razlistane
kruh — vođo sol in nož
kričal je vrnite mi moje oči
toda ljudje so šli dalje
kakor vedno gređo drug ob drugem
drug ob drugem so se smehljali in govorili
ob drugem nekdo drug je klical v temo
dobrotnik se je sklonil in iskal svojo glavo
sedaj je čas neurje sedaj je dolina
sedel je v pesek in skrival grobnico
skrival je svoje zenice
blagoslavljal je ljudi
O UBIJAJTE je klical v veter
veter je vel v daljino
tri je trse trikrat je turobno potrkal

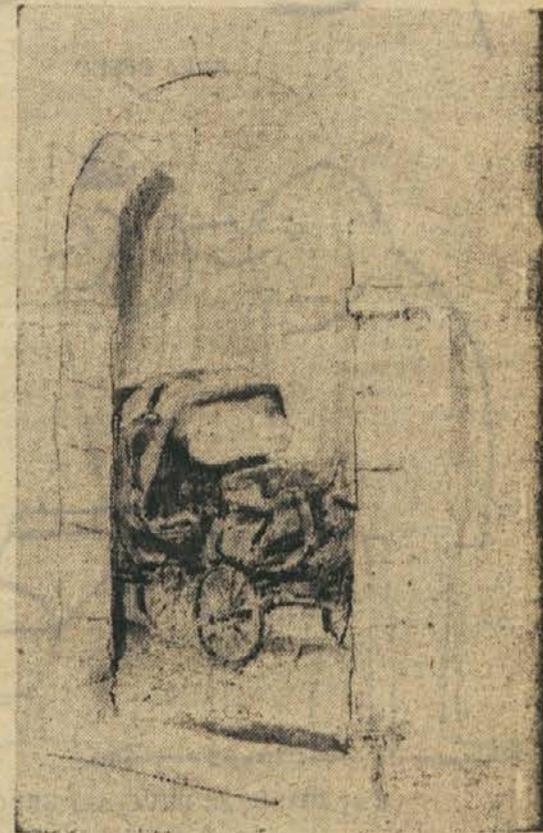

na duri njegove školjke
oj mrvi se zmerom vračajo ponoči skoz mesec

ki ga ne vidim je vzdihnil mutasto
ki ga ne vidim
ljudje spijo
ki ga ne vidim
sanjajmo
brez jezikov
brez krikov
v krstah
na gori
oljki
ki
je
ni
in
ni

MAK

ti si kot rdeči mak
moja ljuba nena
kakor mrtev siv korak

kakor reka vsa ledena
ti si božji znak
dvignil bom ti haljico
nekam bom pogledal
in odtrgal nežni mak
se zagrizel v kruh gorak
krvca gledal
srečal sem te v kamrieli
kjer so bele roke
mi sijale iz prsti
me zazidale v temi
v katedralaste o boki
ti si kot rdeči mak
moja rajska nena
z usnico pobožam te
gor iznad kolena
kjer je praizvorni greh
kjer v noč izteče vena